

Stakeholderdialoog NAP 23 mei 2019

Werkgroep 1: de plicht van de staat om de mensenrechten te beschermen

Moderator: Hamida Idrissi, [FIDO](#)

In het eerste NAP was de overgrote meerderheid van de acties gericht op pijler 1 van de UNGP's, de verplichting van de staat om de fundamentele mensenrechten te respecteren en te beschermen. In de werkgroep stelden deelnemers de volgende prioritaire acties voor het tweede NAP voor:

- **Actie 1: Goedkeuring van een 'gedegen onderzoek'-wet**
Waarom is dit belangrijk? De vennootschapswet en andere bestaande instrumenten leggen ter zake geen verplichting op. Dat maakt dat er op het terrein te weinig tastbare veranderingen zijn. Het is belangrijk om in het toekomstige NAP een bindende HRDD-wet op te nemen om voor structurele veranderingen in de toeleveringsketens van Belgische bedrijven te kunnen zorgen. Een dergelijk initiatief zou bijdragen tot het creëren van een gelijk speelveld, zodat bedrijven niet langer zouden concurreren door negatieve externe factoren van hun bedrijfsmodel uit te sluiten. Een bindende wet moet: (1) de beweegredenen voor de wet verduidelijken; (2) voortbouwen op goede praktijken uit andere relevante landen met bindende HRDD-bepalingen; (3) een kader bevatten om de geboekte vooruitgang te meten; en (4) de uitwerking van de wet zelf onderverdelen in fasen om te benchmarken en de wet operationeel te maken (werkgroep om de impact en de haalbaarheid, de kosten voor de bedrijven, enz. te bestuderen). Als eerste stap zou een werkgroep met meerdere stakeholders opgericht moeten worden om de haalbaarheid na te gaan van het opnemen van gedegen onderzoek in het Belgische wettelijke kader.
- **Actie 2: Oprichting van een kenniscentrum met meerdere stakeholders ondersteunen**
Waarom is dit belangrijk? Dit centrum zou bedrijven helpen om risico's in toeleveringsketens te identificeren. Het zou daarbij de nodige expertise moeten vergaren in verschillende sectoren om te kunnen reageren op sectorspecifieke risico's en zou relevante mechanismen moeten ontwikkelen om bedrijven te ondersteunen bij het oplossen van de geïdentificeerde problemen. Academics, bedrijven en sociale partners moeten bij dit kenniscentrum betrokken worden. Aangezien de stakeholders van sector tot sector zullen verschillen, dient het centrum op een sectorale manier gestructureerd te worden. Het centrum zelf kan verschillende rollen spelen. Eén rol zou het vergemakkelijken van de toegang tot informatiebronnen zijn over wat er zich op het terrein afspeelt in specifieke sectoren en geografische gebieden, en het ontwikkelen van een beoordelingskader om risico's in toeleveringsketens te identificeren. De lokale partners van de netwerken van Belgische middenveldorganisaties dienen gemobiliseerd te worden om bestaande informatiebronnen (bv. ambassades, FIT, lokale overheid, ...) aan te vullen en zo leemtes op het gebied van waardig werk of ecologische problemen te identificeren, alsook mechanismen voor te stellen om deze aan te pakken.

- *Actie 3: Projecten voor ontwikkelingssamenwerking ondersteunen om de capaciteit van de lokale overheid en plaatselijke middenveldorganisaties te versterken ter verzekering van de bezorging van betrouwbare, hoogwaardige en transparante gegevens over sociale en ecologische risico's in toeleveringsketens.*

Waarom is dit belangrijk? Deze gegevens moeten door internationale bedrijven en hun leveranciers worden gebruikt om HRDD-procedures toe te passen, waaronder de uitvoering van risicobeoordelingen. Er is een multistakeholderbenadering nodig om ervoor te zorgen dat HRDD-monitoringprocessen inclusief en transparant zijn, en op die manier vertrouwen tussen de sociale partners en de overheid opbouwen.

- *Actie 4: Exportbevorderende instrumenten van de Belgische staat laten afhangen van de mate waarin Belgische bedrijven over degelijke HRDD-procedures beschikken.*

Waarom is dit belangrijk? Wanneer de Belgische staat een uitvoervergunning verleent, met of zonder hulpmaatregelen, draagt zij hier ook de verantwoordelijkheid voor. Daarom dient er een audit/screening te gebeuren in het kader van de exportsteun die aan bedrijven geboden wordt om na te gaan of de onderneming in kwestie wel aan de HRDD-eisen voldoet.

Samen zouden deze verschillende acties moeten resulteren in een slimme mix van regelgeving met aandacht voor zowel het aanbieden van stimulansen als voor bindende regelgeving, en het ondersteunen van bedrijven door middel van opleiding en bewustmaking (met bijzondere aandacht voor kmo's).